

MÅNEDSBLADET

Glemmer du

Husdyr i Tårnby før og nu

Nr. 9 Oktober 1998

Tårnby Kommunes

Lokalhistoriske Samling

Glemmer du

Tårnby Kommunes Lokalhistoriske Samling

ISSN 1397-5412

Se udstillingen om husdyr i Tårnby før og nu på Hovedbiblioteket den 5.10.98- 17.10

En af disse små grise smuttede fra min far, og løb omkring ude i gården. Den var bare så sød og lyserød med en lille krølle på halen. Fristelsen for at lade den være, har været for stor for min far. Han besluttede selv at passe den. Den blev så tam og kælen, smed sig ned på ryggen og ville kløes på maven. Når man talte til den, kom den løbende, løftede de små lyserøde ører, viftede med dem og den lille krøllede hale og viste på den måde, at den var hjertelig glad. Den blev gårdens kæledægge i mange måneder. Fik navn og kom til at hedde Gysse. Gysse løb frit omkring og fulgte i hælene på mennesker overalt. Men tiden kom, hvor det også var Gysses tur til at ende som slagtegris. Der var ingen på gården, der kunne slagte den, for den kiggede og viste angst, som om den forstod, hvad der skulle ske. Den måtte køres væk, så andre kunne slagte den, og der var stor sorg tilstede. En ting er helt sikkert - grise kan smile, vise glæde, lytte og forstå.

Det var nødvendigt, at mennesker og dyr fik lov at have hver sin funktion, ellers gik det galt eller trist. Men grisene havde det trods alt meget, meget bedre dengang end de har i dag.

Kaj Olsen fortæller om nogle drengestreger og om en "sort" gris under besættelsen. Han er født ind i en glasmagerfamilie i 1903, og han fulgte selv i sin fars fodspor og blev glasmager.

Han fortæller følgende:

Til stuelejlighederne i glasmagerrækkerne hørte en lille forhave, og til samtlige øvrige lejligheder et stykke jord som køkkenhave. Endelig fandtes en bygning, der indeholdt ca. 30 stalde - til grisehold for de, der ønskede noget sådant.

Lige over for skolen lå et lille hus, hvori der boede en ældre dame. Samme dame havde en gris ved siden af huset i en dertil indrettet stald. Vi var tre drenge, der dagligt benyttede denne stald som skjulested, når vi i frikvarterene skulle have en smøg. Dette havde stået på i lang tid, uden der var sket noget herved. Men en dag, vi stod med en smøg der-

ovre, stak en af grisene trynen ud forneden. Da vi så det, stak vi en brændende cigaret imod den med det resultat, at grisen hylede af smerte.

Da vi kom hen til skolen, stod overlæreren lige inden for lågen, og ved siden af ham, stod - den gamle dame! Vi fik besked på at gå til nr. 3 for at vente der, og lidt efter kom så overlæreren og damen, som først fik budt en stol, og så fik vi et vældigt foredrag om mishandling af dyr.

Aldrig har nogen talt så rammende, gjort mig så flov og fået mig til at skamme mig så meget som vores overlærer. Og aldrig har en endefuld været mere velfortjent end den, vi fik denne dag.

Jeg har aldrig mishandlet dyr siden.

Under besættelsen oplevede Kaj Olsen følgende:

På glasværket i Ejby arbejdede en mand, der slagtede grise hjemme, og han tilbød os køb af en gris. Jeg spekulerede længe over det, men blev så enig med en kollega om, at vi skulle dele en hel gris, - det var for øvrigt lige op til jul. Vi havde regnet med, at han tog den med til glasværket i Ejby, så kunne vi transportere den i sporvogn til Amagerbanen, og herfra få den helt hjem. Men manden ville sandelig have, at vi selv mødte frem i Visinge, hvor han boede.

En mandag kort før jul kørte vi så fra glasværket til Visinge på cykel for at hente grisen. Vejret var godt, der lå et tyndt lag sne på vejene, men det generede os ikke. Da vi kom til stedet, var alt klart, grisen var slagtet og halveret, og hver halvdel pakket i to rene sække. Vi fik hver sin lagt over styret på cyklen - med ønsket om at komme godt hjem - og så startede vi med godset.

Da vi havde cyklet i et kvarters tid, bemærkede vi lygterne fra en bil, der kom imod os. Der var kun to muligheder: Enten var det politiet eller også var det tyskerne, andre kunne man ikke vente at møde i bil.

Vi nærmede os hinanden, og vi kunne konstatere, at det var politiet. De var hurtigt ude af bilen, og den ene havde en hund med.

“Det var dog satans”, mumlede vi til hinanden, “nu ryger grisen!” - “og en bøde i tilgift!”

De kom over imod os, og så sker det, at jeg genkender politimanden med hunden. Han havde før været ansat i Kastrup, og - fik jeg at vide - var nu blevet forflyttet til Rødovre. Vi havde spillet musik sammen, medens han var i Kastrup. P.g.a. af mørket havde han ikke genkendt mig, men det gav et sæt i ham, da jeg sagde: “God aften D....., kan man træffe Dig her?” Fra første færd havde han kikket mest på sækken, der lå på styret, men nu så han op på mig og udbrød: “Hvad fanden, - er det Dig Kai, - det er vel nok længe siden”, og trykkede mig i hånden. Vi talte lidt om “dengang”, og han fik at vide, at jeg for tiden arbejdede på Ejby Glasværk, - alt imens han havde besvær med at holde hunden væk fra vore sække.

Efter en forklaring til sin kollega, om at jeg var en gammel ven af ham - og lidt om vores musik, tog han afsked med os med følgende ord: “Kom nu godt hjem med arbejdstøjet i sækkene, og hav det godt”, så kørte de, og vi åndede lettet op.

Det var den første og sidste hjemmeslagtede gris, vi købte under krigen.

Aksel Theisen, født i 1908 og opvokset ved Amager Strandvej fortæller i bogen “Amagerbørn år 1900 fortæller om hjemmeslagtningen:

En interessant foreteelse var den delvise selvforsyning, der fandt sted i min barndom. På bøndergårdene var det jo ganske selvføl-

Der er blevet slagtet gris hos familierne Jensen og Sørensen i Kastrup
Ca. 1920

geligt, men i de jordløse huse havde vi altid en at opfodre. Først på sommeren købte min fader for kr. 1,50 en pattegris oppe i Maglebylille, der dengang var en stor landsby. Grisen, som vi børn gik og kælede for, blev så fodret op, så den blev et ordentligt "slagtesvin". Omkring midten af november måned, kom den lokale slagter, og så var der vældig "skrig og skral", den dag hjemmeslagtingen fandt sted. Det var fuldt lovligt dengang. Det var hele festdage derpå med "fedtegrever" på bordet og blodpolser i lange baner. Grisen kom i saltetønden og fortæret i løbet af vinteren.

HESTE

Indtil 1950'erne var hesten uundværligt i amagerbruget. Man brugte den f.eks. ved tilsåning af markerne, man pløjede med hjælp af hesten, og man fik transporteret sine varer ind til grønttorvet i København. Hesten blev også benyttet som trækraft til hakkelsesmaskiner, tærskvær-

ker og brønde ved en såkaldt hesteomgang. Hesten gik rundt og rundt og trak en bom, der sad på et stort kamhjul, der igen drev et lille kamhjul på en lang aksel.

På de større gårde havde man foruden arbejdsheste også heste til finere brug, f.eks. til skovture og fastelavnsridning.

Det var ikke alene gårdene, der havde behov for hestekræfter til transport. Droscherne var datidens kollektive trafik. Herom fortæller Kaj Olsen bl.a.

“Bussen” fra Kastrup til Christianshavns Torv i datidens sprog: Timevognen med “Time Peter” på bukken. Foto Carl Flensburg. Ca. 1900.

Kaj Olsen:

Forbindelsen med København foregik dengang med et hestekøretøj (bussen), en charabanc med 1 hest for. Ruten gik fra Kastrup Havn til Chr. Havns Torv et par gange om dagen, - men det almindeligste var nu, at man spadserede ad Kastrupvejen til Augustagade, hvor sporvognen dengang havde endestation

Bønderne slog "katten af tønden". De var iført høje hatte og skjortecærmer, - og var naturligvis ridende på heste. Dette sidste foregik fastelavnsmændag i "Kastrup Lund". Forud for tøndeslagningen havde "tøndekarlene" - med musik i spidsen - aflagt besøg i de mange bondegårde, der på den tid fandtes i og omkring Kastrup.

Med vinteren og dens megen sne, som dengang fik lov at ligge til den smeltede, fulgte mange glade timer for os børn. "Fragtning" med slæde efter hestekøretøjerne f.eks. Vi slog et tov om bagakslen på vognen, og vi kunne jo selv styre slæden.

Kastrup Lund bestod af en meget stor restauration med flere store lokaler, en meget stor dansesal og en keglebane. Samtidig fandtes en del værelser til brug for overnatning samt en stor rejsestald. Foruden alt dette, hørte en stor park til, som igen var omgivet af mange store træer. I selve parken fandtes gynger og skydetelt foruden en del lysthuse samt en meget stor græsplæne - og endelig en musiktribune. Langs den østlige side af parken fandtes små forhøjninger med bænke, hvorfra man havde udsigt over Øresund, ja, lige til Saltholm. Hver eneste søndag sommeren igennem besøgte Kastrup Lund af mange mennesker, især sangforeninger fra København, men også hestekøretøjer, ridende og gående fandt vej hertil.

Nu har dette dejlige sted måtte vige pladsen for "Dan Hotel" og "Kastrup Krogen".

Hver landsby havde sin egen smed, ofte endda mere end en. Han reparerede bøndernes redskaber og skoede hestene.

Ellen Svenningsen er født i 1889 i Tårnby og blev senere gift med smed Vilhelm Svenningsen i Tømmerup. Hun fortæller om sit liv som smedekone:

Når vores kunder skulle have 8 heste skoet, sendte min mand kunderne ind til mig, så de kunne få en tår varmekaffe i ventetiden, indtil Vilhelm havde hestene parate. Det var jo rart at sidde i varmen så det var de godt tilfredse med. Det kostede ikke engang 1 kr. pr. sko til hesten, så det var ikke dyrt. Vi havde to svende og en dreng. De boede på værelser over smedjen og var på kost hos os. Der var nok at lave for en smed i gamle dage.

Vi havde et par gamle heste henne fra Vestergård, der skulle skoes. Når ejeren Tønnes Nielsen kom med dem, sagde han, at vi bare kunne slippe dem løs når de var klar, så de blev sat ud på vejen og så løb de hjem, sådan var det i gamle dage.

Ina Astorri kan huske livet i smedjen i Tårnby:

På den tid (i 1940'erne) lå Englandsvej med gårde og jorder til begge sider. Der var endnu meget få ejendomsbebyggelser. Man havde stadigvæk hestevogne til transport af landbrugsvarer og til fint brug. Meget få havde en automobile.

Smeden var en meget betydningsfuld håndværker for bønderne. Altid var der redskaber, som skulle sættes i stand til sommerens brug. Selv omkring hestevognenes hjul var der jernringe, og de blev jo ved megen brug slidt ned. Det var en stor oplevelse at være med til smeden. (Smed Lindgreen der boede oppe i Tårnby lige ved Tårnbyvej.

Smedien i Viberup, 1950

At se ham tilvirke en greb eller rive eller en knækket tand på en harve ud af en klump glodende jern hentet ud fra essen med en lang tang. Han formede med en hammer på en jernbolt, og indimellem blev genstanden dyppet i vand, så det sydede. Det var herligt at komme ind i

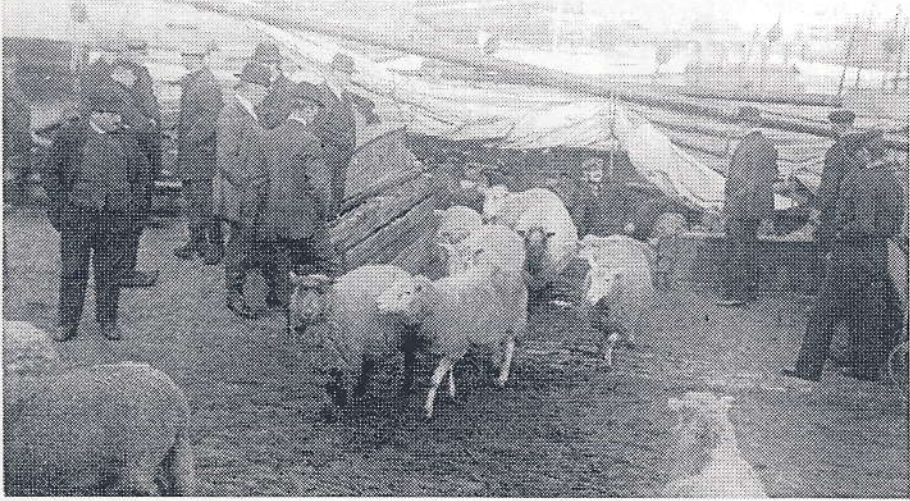

smedjen, dejligt varmt, altid travlhed. Mændene bar tykke læderforklæder, men var ellers i skjortearmer. Der var ikke meget lys, lyskilden kom fra ildstedet. Spændende var det også at se, en hest blive skoet. Først blev en masse hård hud skåret af hestens hov. Så blev der brændt i resten af den hårde hud, taget mål til skoen. Når hesteskoen var formet, blev den slået fast med søm. Der var forskel på tykkelsen af skoen om det var en arbejdshest eller fintbrugshest. En helt uforglemmelig duft var der i smedjen.

Mary Jensen har fortalt det følgende om sin ven, Thorvald Jensens barndom i Bryggergården. Thorvald blev født i Kastrup i 1896, hans far var fyrbøder på Kalkværket:

Thorvald løb tit byærinder for folk. Bryggerens havde heste stående i en hestestald på Saltværksvej, og hver dag når Thorvald kom fra skole, hentede han en hest der. Han var jo ikke ret stor, så han kunne næsten ikke komme op på de store heste, men så havde han én stor kasse, som han stillede ved siden af hesten, og på den måde kunne han kravle op. Når han kom over på den anden side af Saltværksvej, omkring ved to-tiden om eftermiddagen, havde den gamle fabrikant Flensburg sovet til middag. Når fabrikanten hørte Thorvald råbte han gerne: "Hej jokey, skal det være en toøre eller en femøre i dag". Nu afhæng det lidt af hvilken hest, Thorvald havde: var det en der kunne løbe lidt, så sagde han femøre. Var det derimod en gammel hest, der luntede afsted, sagde han en toøre. Så tog den gamle Flensburg sin stok og gav hesten et lille rap i rumpen, og så løb den med Thorvald ned til Bryggergården. Der blev hesten spændt for ligesom i en hestegang, som man havde i gammel tid, og der red Thorvald så rundt på hesten og trak vand op i en stor tønde, der forsynede hele Bryggergården med vand. De skulle blive ved til tønden var helt fuld, helst til den flød lidt over. Dengang sparede man vand op til, man skulle vaske. Så stod der gerne en tønde nede i gården, her samlede man regnvand op til dette formål.

På Saltholm

Der udskibes får fra Saltholm Ca. 1920.

Da Thorvald var dreng fik han nogen gang lov til at tage over til Saltholm med Holmbåden, når heste og køer skulle på græs derovre. Så hjalp han med at drive kreaturerne langt ind på øen. Kromanden og krokonen derovre, de hed vistnok Dirchsen, blev kaldt for Holmekongen og Holmedronningen. Krokonen var altid så god mod Thorvald, han behøvede aldrig at have mad med, hun beværtede ham, og han fik god mad der. Af og til skete det, at de overnattede på Saltholm og først sejlede hjem om morgenen.

Om efteråret når kreaturerne skulle hjem igen, var Thorvald også med. Han må have været en rask dreng, for nogle af bonderne ville altid have ham med. Han havde tag på at indfange hestene, han kendte deres navne og vidste, hvem de tilhørte. Thorvald var ikke så stor, så det var mærkeligt at han kunne tumle de store heste. Han fortalte mig, at engang blev det et forfærdeligt tordenvejr på Saltholm, og under sådanne

uvejr stimler heste altid sammen. På øen var der en lille samling træer, som man kaldte skoven, og under tordenvejret havde alle hestene samlet sig der, og her var Thorvald ved at blive klemt mellem de store dyr. Heldigvis kom der en og hjalp ham med at få dyrene ind. Hvis han var faldet ned mellem dem, var han sikkert blevet trampet ned.

Kaj Olsen fortæller videre om dyrenes ophold på Saltholm:

Havnen var ligeledes et yndet sted at være, - især om foråret, når de mange kreaturer (heste, køer, får og gæs) blev sejlet til Saltholm for at græsse der hele sommeren. Og om efteråret, når de kom tilbage, var der tit lejlighed til at ride hestene til de respektive gårde på Amager - og derved tjene en 10-øre. Når fårene kom hjem, skulle de samles sammen på stranden. De hørte i reglen til på den anden side af København og skulle derfor drives igennem byen over Langebro. De måtte blive på stranden til hen på aftenen, da de jo ikke kunne komme igennem, før trafikken var ophørt.

Det skete tit, når fårene således blev drevet igennem Alleen, at en gadedør blev åbnet, og et får smuttede ind, - men sådan noget har folkene selvfølgelig først fundet ud af ved hjemkomsten!

KØER

De fleste gårde på Amager havde nogle få køer. De fik meget af affaldet fra grønsagerne, som var den vigtigste indtægtskilde for amagerbønderne. Overskydende mælk blev solgt til bl.a. mejeriet Vulkan. Smørret kærnedede man selv helt op til ca. 1960. Det kunne få en hel blå farve på grund af hvidkålsbladene, som kørerne var blevet fodret med. Det smagte lidt stramt, og så måtte man holde en pause et stykke tid. Det var særligt et problem om vinteren, for i den øvrige tid græssede kørerne enten på fælleden eller på Saltholm.

Aksel Skrivers fortæller om kreaturerne græsning på Tårnby Fælled i 1930'erne:

Fra min barn- og ungdom husker jeg Fælleden som min foretrukne tumleplads. Det er især Tårnby Fælled, jeg tænker på.

I trediverne var Finderupvej = Nordre Strandvej en smal slaggevej med dybe grøfter på begge sider. Især den sydlige grøft, der førte hen til den store mølle ved vejens ende, var dyb og farlig, især når tyndisen om vinteren stod op ad kanterne og gjorde den til en sand fælde.

For enden af vejen var leddet, en bred primitiv låge, der førte ind til fælleden, der dengang var adskilt fra den tilstødende markjord alene ved et lavt dige med pigtråd på krogede hegnspele, en afspærring, som vi uden vanskelighed kunne forcere.

Fra leddet fortsatte vejen nærmest som et spor mod strandkanten et par hundrede meter ude. På højre side var Mejlgårds Fælled og på venstre side Tårnby Fælled, som i vekslende bredde strakte sig mod syd helt ud mod Kongelunden. I den lavvandede strand lå Koklapperne, de lave øer, der endnu ses som svage forhøjninger i terrænet.

Fælleden var flad som en pandekage, dog med enkelte kunstige forhøjninger, især af militær oprindelse. Sommeren igennem var den hjemsted for kreaturer og heste, som vi færdedes helt naturligt imellem. Typisk kunne der være 3-400 ungkreaturer og 40-50 heste, tilhørende de sjællandske landboforeninger, der lejede græsningsretten af Tårnbybønderne. Spændende var det, når dyrene ankom om foråret. Så var alle vi børn på pletten. Lastbil efter lastbil, indrettet til kreaturtransport, afleverede deres uregerlige last af forårskåde dyr, der straks tog fat på den nyerhvervede frihed med bukkespring og alskens gebærder. Det var absolut ikke mindre spændende, når de skulle hjem igen. Efter måneders frihed var de nærmest halvville, og de medhjælpende unge mennesker gav ikke Vestens cowboys meget efter, mens vi børn så beundrende til og hjalp efter bedste evne, når de stakkels dyr skulle fanges, fordeles og på vognene igen. I de tidligste år var der også malke-

køer på fælleden. Der var vel 25-30 stykker, der hørte til på forskellige af Tårnbys gårde. De skulle malkes morgen og aften. De blev derfor hentet af røgteren sidst på dagen, hvor de stod brølende ved leddet og ventede. Turen gik så i løsdrift ad Ndr. Strandvej, Oliefabriksvej, Smedekærsvej, Englandsvej, Tårnbyvej og Amagerlandevej, hvor den enkelte ko på forunderlig vis selv fandt ud af, hvor og hvornår den skulle dreje af til sin ejermand. De blev så på gårdene efter malkning, og næste morgen gik turen så den modsatte vej efter morgenmalkningen. Den mest håndgribelige erindring for mig i den forbindelse er nok mine cykelture til og fra Tårnby Skole i begyndelsen af trediverne, hvor vi af og til kom for skade at cykle gennem frisk aflagte kolorte fra dyr, hvis mave måske ikke var i perfekt orden! Stænklapper var ikke opfundet.

Ellen Svenningsen fortæller om sangen om Bøjers ko:

Da den gamle lære Brammer trak sig tilbage kom i stedet Petersen, Kaj's far. Han havde kæppen med, det var de ikke vant til, den gamle Brammer lod dem omtrent gøre som de ville. De sang om Bøjers ko, det var en vild ko som de ikke kunne fange om efteråret, de kørte fire mand i vogn ud for at fange den, men de kunne ikke. Så var der en dreng, Anders Svendsen, han kravlede op i pæretræet og sad der og sang om Bøjers ko. Skolelæren kom forbi og sagde at hvis han kunne synge den fra ende til anden skulle han få fri resten af dagen og det kunne han, det var originalt på den tid at lave sådanne en sang. Det var Anders Svendsen på Nordregård. De var nød til at skyde koen, den kunne ikke fanges og de var bange for den, det var Edvard Gertsen fra St. Magleby der gjorde det, det var engang i 90'erne.

Sangen om Bøjers ko er forfattet af Chr. Pedersen og er blevet sunget på Røde Kros teater.

Mel.: Skærslibervisen

Tænk en mand her af vores midte,
han havde sku en dejlig ko,
men en dag ku han den inte hitte,
jeg lyver ej - næh, på min tro.
Og hele byen hjælper BØJER,
men tænk, o skræk - ja højst fatal-
thi man opdager, da man søger,
at koen den er bleven gal.
Den vil stange
ej la'e sig fange,
næh, den var bleven bange,
bisses' over stok og sten.

Skræk og rædsel den udbredte
iblandt hver kvinde, barn og mand,
til at dræbe den man sig beredte,
og rusted' sig i by og land.
Med leer, høtyv, greb og hakke
i sluttet trop man hurtigt står,
selv en med bøsse på sin nakke,
han havde lånt den hos Raagaard.
Og de sleb knive,
og de sleb sakse,
sakse og knive slibes,
her er skærslibermand!

Hele dage man tyred'
på mark og eng i regn og slud;
PETER ANDERSEN tror jeg fyred'
på den to, halvtredie skud.
Men koen den blev bare gnaven,
fordi man hulleed dens skind,
til vejrs den løftede så halen
og fo'r i hast på BØJER ind.
Og han blev bange,
den skulle stange,
ej vilde han den fange,
men søgte ved et vandhul skjul.

Imod HANS ANDERSEN sig vendte
i strakt galop den vrede ko,
men ner af marken han hurtig rendte,
i stikken lod han sine træsko.
HANS OLSEN, som sku' koen genne
med grøftespaden, var ej sen,
på FISCHERS vogn en plads at finde,
helt trøstet med "En lille en";
thi han blev bange
den sku' ham stange,
hvis han den ville fange,
derfor hop' han til fischer op;

Til Store Magleby var'et rygted'
om al den skræk og den malør,
EDVARD GJERTSEN dog ikke frygted'
nej tværtimod hans fingre klør.
En skønne dag da ser han raden,
den styrer mod ham lige lukt,
se derved fik den også skaden,
et glimt, et knald - og den var skudt.
Og der blev glæde
og fryd og gammen,
alle strømmede de sammen,
endt var al skræk og nød.

HØNS

Der var mange, der holdt høns i gamle dage både på gårdene og ved husene. Det var ikke rene racer men en meget broget skare. De haner, der fik lov at leve, blev udvalgt efter størrelse og farve. Hønsflokken fik lov at gå ude. Om vinteren var møddingen den foretrukne plads, for her var både føde og varme. Når det var såtid og kartoflerne skulle lægges, blev hønsene dog lukket inde, fortæller Jan Dirchsen i sin bog: "Hollænderbyen og dens mennesker" fra 1982.

I slutningen af 1800-tallet dukkede der fjerkræavlerforeninger op. De beskæftigede sig med de rene racer, avling af nye, afholdelse af udstillinger m.m. Amagerlands Fjerkræavlerforening blev stiftet i 1894.

Nedenfor fortæller Ina Astorri om hønseringe, de blev anvendt til mærkning af hønsene, så man kunne aldersbestemme dem. I 1930'erne blev ringene populære blandt børn og i 1950'erne kom de i produktion som legetøj.

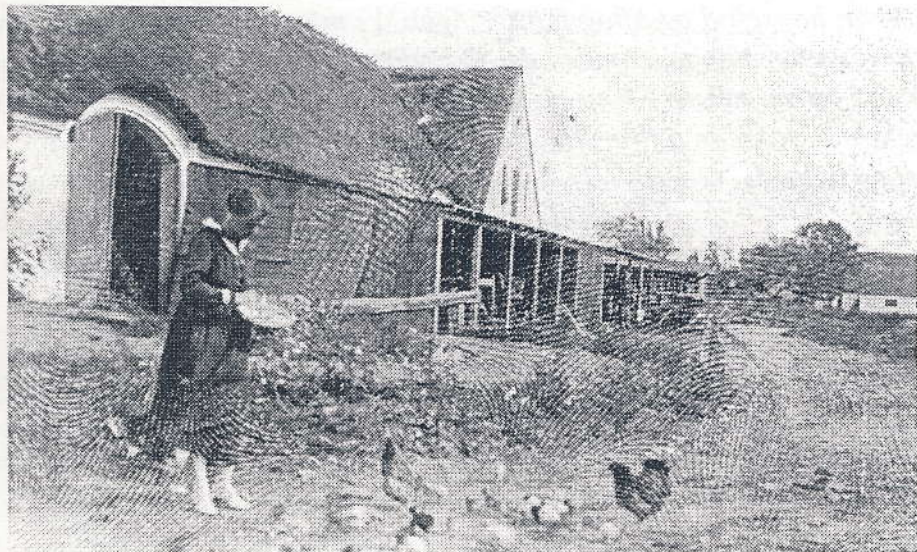
Reinhard Rasmussen fortæller bl.a om sin barndoms høns i Maglebylille i slutningen af 1920'erne:

Vi boede i et stråtekt hus med udhus. I udhuset var der hestestald, hesten vi havde var en nordbagge. I stalden var der også en gedebuk, det var min broder Ejlers. Den havde han byttet sig til for en sabel.

I den ene ende af stalden havde hønsene sine redekasser og lige udenfor var hønsegården. I udhuset var der også lokum - også kaldet retirade. Der var en temmelig stor grund til, som blev dyrket.

Honselus

Jeg kan huske, at redekasserne engang var lagt udenfor. Der skulle gøres rene og hvidtes. I en redekasse var der tre rum, så i

Der fodres høns på Nøragers minde ca. 1920

min fantasi var det en flyvemaskine. Jeg har nok været ca. 5 år dengang, så jeg satte mig op i det midterste rum og legede flyver og jeg har sikkert haft det sjovt. Men da min mor så, at jeg sad i redekassen, var det sjove forbi, for redekassen var fuld af honselus og det var alt mit tøj også. Så jeg måtte af med alt tøjet og mor brændte det altsammen ude i gården. Jeg kom op i en balje vand og blev skrubbet over det hele. Det foregik også i gården. Hun har været tosset, og jeg har nok fået et par flade.

Bornene på gårdene var opfindsomme, når de skulle finde på nye lege eller finde ting, der kunne benyttes hertil. Ina Astorri fortæller om hønseringene, der var et yndet stykke legetøj.

Ina Astorri fortæller om hønseringe:

Hvis hønsene havde fået nye hønseringe sat på, måtte en af os holde vagt for ikke at blive opdaget af de voksne. De andre gik ind i hønsehuset, indfangede hønsene med en lang krog, der lige passede til en hønsefod og aftog hønseringen. Vi måtte altid passe på ikke at tage for mange, så blev det jo opdaget. Det støvede og fjere-rene stod os om ørene. Så op på høløftet for at dele rovet og vores hønsekæder voksede på forunderlig vis. Sådanne ting kunne foregå ret så lydløst.

KATTE

Gårdenes katte havde en funktion: at fange de mange mus. De fleste var, som det fremgår af nedenstående, vilde og blev ikke holdt som kæledyr, sådan som man ser det idag.

Ina Astorri fortæller:

En rigtig spændende tid var når de vilde katte havde fået killinger. Der var mange vilde katte på gården, de var gode til at holde bestanden af rotter og mus væk. Kattene var meget dygtige til at gemme deres killingereder. Altid oppe på hø eller halmloftet. Disse hø- og halmlofter strakte sig over lo og lade og stalde. Netop der samlede man korn og andre afgrøder til dyrene i hele vinterperioden. Men jagten på kattekillinger foregik altid i forårs eller efterårsmånederne. Om foråret var det sværere for kattene at gemme deres killinger for os børn. Som små detektiver gik vi på jagt. Vi sad mange gange musestille i timevis for at lytte os frem til, hvor de var. Når vi var heldige at høre de små piv, var det så hjertet bankede. Vi håbede de var uden øjne endnu, for så var de lettere og få op. Hvis de havde fået øjne måtte vi have fat på tykke arbejdshandsker, for de hvæsedede, bed og kradsede. Den vilde

kattemor luskede rundt og lignede en farlig tiger, men den gik aldrig til angreb. Den var jo bare bange for sine små. Men frem fik vi killingerne. Oh, hvor var de yndige vi kunne sidde lige så stille i lang tid og ae dem. Så lagde vi dem tilbage velvidene, at næste dag havde kattemor flyttet dem, en for en ved at tage dem, med munden, i nakkeskindet. Nogen gange prøvede vi også at tæmme et par stykker af dem og de kunne blive ret tamme, men det var ikke en fordel for en vild gårdkat, for så blev de mere afhængige af mennesker.

*Forsidefoto: Fru Ouscher Petersen fodrer
høns i gården til villa "Søvang", ca. 1890*

Hvis du har billeder, oplysninger eller andet af lokalhistorisk interesse, så henvend dig til:

LOKALHISTORISK SAMLING
KAMILLEVEJ 10
2770 KASTRUP
TLF. 32 46 05 45

ÅBNINGSTID:

MANDAG	16-20
TIRSDAG	12-16
FREDAG	12-15

Lokalhistorisk Samling har desuden udstillinger på Kastrupgårdsamlingen:

Midt på Amager og Kastrup Glas

Åbent: tirsdag - søndag 14-17
onsdag tillige 19-21

Og på Plydsen, Amager Standvej 350, 1.sal:

**Kastrupfiskerne og havnen, Plydsen, og
Fra Sverige til Tårnby.**

Åbent: Lørdag og søndag 12-16